

Asia: VN/7167/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kaivosmineraaliverolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

FinnCobalt Oy kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa kaivosmineraaliveron korotusesitykseen ja suunnitteilla olevaan sähköveroluokan muutokseen.

Yhtiömme kehittää Hautalammen koboltti-, nikkeli- ja kuparikaivoshanketta Outokummussa sekä etsii malmia lähialueilla. Hautalammen mineralisaatiosta tuotettavat raaka-aineet ovat kaikki strategisia raaka-aineita. Hanke on kehitysvaiheessa, eikä yhtiöllä ole vielä tuotannollista toimintaa tai tuloja rahoitusmarkkinoiden ulkopuolella.

Lausuntomme:

Jo nykyinen kaivosverolainsäädäntö ja sen valmistelussa olevat kiristykset ovat nähdäksemme alkaneet vaikuttaa alan suunnitteluun, rahoitusnäkyymiin ja investointihalukkuuteen. Nyt meillä käsissä verotuksen epävarmuus, ilmeiset vuosittaiset korotuspaineet ja puutteellinen verotuksen vaikutusarviointi, jotka kaikki vaikeuttavat pitkän aikavälin suunnitteluamme. Erityisesti ennakoitavuuden puute verotuksessa nostaa rahoituksen riskitasoa, alentaa myös projektimme rahoituspotentiaalia ja voi vaikuttaa jopa 150 uuden työpaikan syntymiseen.

Lisäksi valmisteilla oleva sähköveron kiristys heikentäisi mahdollisuuksiamme siirtyä päästöttömään sähköistettyyn kaivoskalustoon, mikä on keskeinen osa yhtiömme suunniteltua hiilineutraalia tuotantomallia. Sähkövero toimii tässä kontekstissa esteenä ilmastotavoitteille ja vähäpäästöisen teknologian käyttöönotolle – täysin vastoin vihreän siirtymän tavoitteiden periaatteita.

Globaalin metallimarkkinan volatiliteetti yhdistettynä verokiristykseen kasvattaa merkittävästi kaivoshankkeiden liiketaloudellista epävarmuutta. Ehdotetussa mallissa mineraalivero perittäisiin tuotantomääristä riippumatta voitollisuudesta. Tämä voi johtaa siihen, että osa malmista jää hyödyntämättä, kaivosten elinkaaret lyhenevät ja investointien takaisinmaksuajat pitenevät. Luonnollisesti tämä heikentää kaivoshankkeiden kannattavuutta ja osa suunnitelluista investoinneista lykkääntyy tai jopa peruuntuu.

Tämä verovalmistelu tapahtuu tilanteessa, jossa Kiinan vahvasti hallitsemilla raaka-ainemarkkinoilla toimivat täysin eri lainalaisuudet kuin länsimaissa. Siinä missä normaalisti lännessä matalan kysynnän aikana leikattaisiin tuotantoa hintojen vakauttamiseksi, Kiina on kasvattanut tuotantoa jopa neljänneksen yli globaalin tarpeen, ja tämä on painanut hintoja keinotekoisesti alas. Tällainen markkinadynamiikka ja lisäksi suunnitellut veronkorotukset lisäävät merkittävästi riskiä suomalaisille toimiville kaivoksille ja kaivoshankkeille. Globaalitilanne korostaisi enemmän tarvetta luoda kilpailukykyinen ja ennakoitava verotusmalli.

Sähköistyminen, vihreä siirtymä, puolustusteknologia ja huoltovarmuus nojaavat kaikki samoihin rajallisiin kriittisiin mineraaleihin ja strategiaan raaka-aineisiin. Kaikkien meidän tulisi ymmärtää että, kyse ei ole enää pelkästään teollisesta tai taloudellisesta asiasta – kriittisten raaka-aineiden saatavuus on nyt myös kansallinen ja eurooppalainen turvallisuuskysymys. Suomen tulisi pyrkiä vahvistamaan omavaraisuutta, ei heikentämään sitä veroratkaisuilla, jotka karkottavat investointeja.

Nykyisellään esitetyt veromallit ovat liiketaloudellisesti ongelmallisia ja strategisesti ristiriidassa kansallisten ja EU:n tavoitteiden kanssa. Ne heikentävät Suomen asemaa investointiympäristönä, vähentävät kiinnostusta sijoittaa suomalaiseen kaivosteollisuuteen ja vahvistavat riippuvuuttamme kolmansista maista – usein geopolittisesti epävakaita.

Esitämme seuraavaa:

Kaivosmineraaliveron korotuksen ja sähköveroluokan muutoksen valmistelu tulee keskeyttää ja sen vaikutukset tulee arvioida uudelleen osana laajempaa kokonaisuutta, jossa huomioidaan investointiympäristön kilpailukyky, vihreän siirtymän edistäminen ja omavaraisuustavoitteet siten, että koko jalostusketju on otettu huomioon.

Veromallien tulisi olla ennakoitavia, liiketaloudellisesti kestäviä ja linjassa kansallisen mineraalistrategian sekä EU:n strategisten riippumattomuustavoitteiden kanssa.

Uusien tai korotettavien verojen osalta tulisi soveltaa siirtymäaikoja ja tarjota kannustimia, jotka tukevat siirtymistä vähäpäästöiseen ja sähköistettyyn tuotantoon.

Suomen veropolitiikan on oltava vakaa ja ennustettava, jotta houkuttelevuutemme investointikohteena voidaan säilyttää – erityisesti kriittisten raaka-aineiden tuotannossa, joka on nyt tärkeämpää kuin koskaan.

Kinnunen Ilari
FinnCobalt Oy